

Tirsdag 6. mai 2025
KLAMPING MED STORE 5-ØRINGER

Det ble en flott ettermiddag ved Borgen klubbhus da mange møtte opp for å kaste på stikka. Sola skinte og kaffe og vafler smakte godt.

Bakgrunnen for dette treffet er på en måte litt historisk. Trond Skedsmo fortalte på tre tidligere treff om oppveksten sin på Borgen på 50- og 60-tallet. Han valgte å skrive dette som korte fortellinger eller anekdoter. Disse anekdotene er seinere blitt gitt ut i heftet «I myr og kuruker». En av anekdotene het «Da vi klampet/kastet på stikka på våren» og inneholdt blant annet reglene som ble brukt. Nedenfor er utdrag fra denne anekdoten.

Ill. Stian Tranung

Om våren, da det var som blautest, var det vanlig at vi kastet på stikka. Vi kalte det klamping eller kanskje også lapping. Vi satte opp en kniv, med spissen ned, midt i veien. Klampeplassen var gjerne oppe ved Svingen. Bilene som eventuelt kom, kunne da likevel passere. Det hele foregikk ved at vi benyttet 5-øringer. De gamle 5-øringene var akkurat passe store og passe tunge til dette formålet. Det gjaldt å komme nærmest kniven (stikka). Når alle hadde kastet kunne den som lå lengst fra kniven forsøke å komme nærmere ved et nytt kast. En og samme spiller hadde kun en mynt på bakken. De myntene som ble kastet, ble enten liggende fordi de lå bedre an, eller de havnet i potten. Den som lå nærmest lå der helt til noen kom nærmere, eller eventuelt ble skjøvet vekk av en annen mynt. Etter hvert som vi ble tomme for 5-øringer, kunne vi veksle inn flere fra potten, ved å legge inn en 10-øring, 25-øring, 50-øring eller ei hel krone! Slik vokste potten helt til alle, bortsett fra en, hadde gitt seg og det ble kåret en vinner. Noen ganger var det voksne med og de hadde jo mer penger, og da kunne potten bli ganske stor.

Et spill ble kalt ei kule, og en slik kule kunne da vare hele dagen og av og til måtte vi hjem for å spise før vi kunne fortsette. Da lå alle myntene der til vi kom tilbake. Jeg kan ikke huske om vi hadde en vakt, men det var nok slik at en av oss måtte stå igjen for å holde kontroll med stillingen, når de andre gikk hjem for å ha pause! Potten tok vi nok vare på, en betrodd person fikk den jobben. Potten, ja, den måtte jo fordeles når kula var slutt. Den som vant fikk riste alle myntene først, og kastet dem opp i lufta. Det som ikke var 5-øringer, var «sølv», alt ble ristet. Valgte han «kron» tok han selv alle med kronsiden opp. Valgte han «mynt» kunne han ta alle med myntsiden opp. Den som fikk andre plass, kunne så riste resten. Slik gikk det videre, avhengig av plassering i spillet, til hele potten var fordelt. Dette var noe som altså foregikk om våren, da det var bløtt på veien. Utover sommeren ble det hardt og ikke så lett å sette ned stikka. Interessen for denne aktiviteten dalte da, men ble gjenopptatt våren etter.

Flere fra Borgen som husket dette fra barndommen, enten som tilskuere eller deltakere på 50- og 60-tallet, møtte derfor opp for å kaste på stikka igjen. En av dagens deltakere hadde syltetøyglass med gamle 5-ører som vi nå fikk anledning til å bruke.

Ivrige Børge-Borgere
som kaster på stikka og
plukker 5-ører.